

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний університет будівництва та архітектури
Освітня програма	36804 Будівництво та цивільна інженерія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний університет будівництва та архітектури
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36804
Назва ОП	Будівництво та цивільна інженерія
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ратушняк Георгій Сергійович, Бондаренко Віктор Володимирович, Косячевська Світлана Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	відсутній
Дати візиту до ЗВО	01.12.2020 р. – 03.12.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/05/vidomosti-pro-samoocinjuvannja-osvitnoi-programi.pdf
Програма візиту експертної групи	https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/298-osvtn-programi-specalnostey/phd/Programa-192.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

За результатами проведення акредитаційної експертизи було встановлено, що ОНП реалізується успішно на протязі багатьох років. ЕГ надала певні рекомендації і поради, направлені на вдосконалення ОНП і її покращення. Перш за все потрібно відзначити, що принципи доброзичливості і відкритості є основою для здійснення освітнього процесу у ЗВО. ЗВО відкритий до співпраці з усіма зацікавленими сторонами в здійсненні освітнього процесу. Відмінною особливістю підготовки здобувачів на програмі є постановка науково-прикладних задач досліджень, що викликані вимогами сучасності як в Україні, так і за кордоном, що підтверджується підготовкою здобувачів-іноземців, які виконують прикладні дослідження в межах науково-дослідних робіт університету та власної професійної діяльності, що представляє інтерес для роботодавців. Викладачі, які реалізують ОНП, це визнані науковці, що мають практичний досвід на виробництві, залучені до наукових і прикладних завдань у будівельній сфері, але для успішної реалізації і перспектив її розвитку необхідно більш широке залучення закордонних фахівців і професіоналів-практиків до підготовки здобувачів третього рівня, які визнані лідерами на національному і регіональному рівні у будівельній сфері.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» має чітко сформульовані цілі з урахуванням сучасного вітчизняного та міжнародного досвіду в освітній діяльності та спрямована на підготовку конкурентоспроможних та затребуваних на вітчизняному ринку праці фахівців. Необхідність у фахівцях за даною ОНП підтверджується в бесідах з роботодавцями. ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» має чітку структурно-логічну схему, взаємопов'язані компоненти. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів, дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти та програми відповідають нормативним вимогам та рівню вищої освіти. ОНП відповідає пункту 8 статті 36 ЗУ «Про вищу освіту» та «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук», затвердженого Постановою КМУ №261. Правила прийому оприлюднені на веб-сайті ХНУБА чіткі і зрозумілі, і доступні для всіх учасників процесу та зацікавлених сторін. Реалізована програма академічної мобільності, яка регламентується відповідним Положенням. Здобувачі вищої освіти мають можливість виконувати наукові дослідження на постійно оновлюваному обладнанні, результати їх наукових досліджень публікуються у збірниках наукових статей і матеріалах конференцій, визнані міжнародною науковою спільнотою. Також розвинені міжнародні зв'язки ХНУБА, що підтверджено угодами з більше як 30 закордонними ЗВО, де проходять стажування науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти. Для здобувачів освіти чітко визначені порядок проведення контрольних заходів, інформація про які висвітлена прозоро та зрозуміло. Підтверджено факт існування системи забезпечення академічної доброчесності. Університет залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОНП. Викладачі обираються на прозорій конкурсній основі, регулярно підвищують рівень кваліфікації, проходять стажування, а також заохочуються зі сторони ЗВО. Освітнє середовище є абсолютно безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти та задовольняє їхні потреби та інтереси. В ЗВО діє психологічна служба та приділяється увага реалізації права на освіту людей з особливими потребами. Конфліктні ситуації мають чіткі шляхи вирішення. Стейкхолдери приймають участь в процедурах забезпечення якості ОНП та їх позиція приймається до уваги, що висвітлено в протоколах. Інформація пов'язана з ОНП в повному обсязі відображена на сайті, здобувачі мають вільний доступ до неї.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

ЕГ, провівши онлайн-візит, зробила висновки, що слабкі сторони програми лежать в площині необхідності поглиблення і розширення роботи з удосконалення освітнього процесу через налагодження і розширення зв'язків з роботодавцями (потрібно створити дорадчий постійнодіючий орган при ЗВО з числа роботодавців) і іншими стейкхолдерами, більш широким колом міжнародних інституцій для проведення наукових досліджень, обміном досвідом і формуванням програм академічної мобільності для аспірантів за ОНП (розширювати перелік закордонних ЗВО-партнерів, які були б задіяні в процесах академічного обміну і надання практичної підтримки здобувачам в проведенні сучасних прикладних досліджень). Використовуваних потужностей з висвітлення і оприлюднення процедур вибору дисциплін вибіркового блоку серед здобувачів третього рівня вищої освіти, процедури їх анкетування з питань якості наданих освітніх послуг, можливостей вільного вибору індивідуальної освітньої траєкторії на сьогодні недостатньо. І тому ЕГ рекомендує звернути увагу на необхідність організації окремого структурного підрозділу, що опікується питаннями внутрішньої системи якості освіти. Потребує більш сучасного наповнення робота зі здобувачами на предмет вирішення конфліктних ситуацій, що складаються в освітньому середовищі. Проведення диспутів, відкритих семінарів тощо для якнайбільшого загалу студентства з метою висвітлення процедур і нормативних актів, що розроблені і діють в ЗВО, на тему цього питання. Університету необхідно постійно оновлювати офіційний сайт для побудови зрозумілої комунікації між зацікавленими особами в отриманні освітніх послуг і менеджментом ЗВО.

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

За своїм змістом ОНП націлена на підготовку докторів філософії спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» за 3 рівнем, які володіють необхідними компетентностями для здійснення педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності з розроблення та впровадження сучасних технологій у галузі будівництва. Цілі ОНП спрямовані на поєднання процесів підготовки докторів філософії освітньої, наукової та інноваційної складових, що направлені на здобуття необхідних знань та практичних навичок в промисловому та цивільному будівництві. Місія та стратегія ОНП направлені на підготовку конкурентноспроможних висококваліфікованих науковців, здатних інтегруватися в сучасний світовий освітнянський та науковий простір та бути гідними продовжувачами традицій університетських наукових шкіл (<http://kstuca.kharkov.ua/wpcontent/uploads/2020/02/strategichnij-plan-rozvitku-harkivskogo-nacionalnogo-universitetu-budivnictva-ta-arhitekturina-2018-2023-roki.p>). Аналіз робочих програм свідчать, що їх зміст орієнтований на реалізацію принципу навчання через проведення наукових досліджень з використанням комп'ютерних та інфо-комінікаційних технологій, зміцнення позиції університету в міжнародному освітньо-науковому співтоваристві шляхом набуття набуття компетентностей відносно дослідження інноваційних конструкцій, ефективних будівельних матеріалів й виробів та ресурсо-зберігаючих технологій у будівельній галузі (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/19epHuENAxPuDiY3PCU6Py6Aw1E7zhcKT2T4HTJLDrZk/edit#gid=0>). Експертна група вважає, що ОНП має чітко зафіксовані цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

При спілкуванні з представниками фокус-груп в режимі онлайн-візиту до ЗВО експертна група переконалася в тому, що цілі та програмні результати навчання за ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» сформовані з урахуванням пропозицій та потреб роботодавців, інтересів роботодавців, здобувачів та регіональних умов, у яких будуть працювати випускники аспірантури (викладацькі, дослідницькі, технологічні, конструкторські) Роботодавці мають змогу контактувати із здобувачами, спостерігати за їхнім потенціальним ростом, їхніми практично-науковими та діловими якими. Теми дисертаційних робіт відповідають напрямкам наукових досліджень ЗВО та вимогам зі впровадження інноваційних технологій у будівельному комплексі Південно-Східного регіону. Аналіз програмних результатів ОНП здійснюється регулярно із залученням роботодавців та здобувачів, зокрема за допомогою анкетування та розглядається на засіданнях кафедр та вчених рад факультету й університету. Участь роботодавців в рецензуванні, обговоренні та модернізації ОНП підтвердилась при спілкуванні з ними відповідно до програми онлайн-візиту ЗВО.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

За результатами онлайн-візиту до ЗВО підтверджується достовірність матеріалів звіту про врахування регіонального контексту у потребі спеціалістів за ОНП «Будівництво та цивільна інженерія». Освітні професійні компетентності враховують сучасні тенденції ринку праці та передбачають інтеграцію теоретичної складової навчання з практичною підготовкою фахівців, що підтверджено стейкхолдерами. При формуванні цілей та програмних результатів навчання за ОНП враховано досвід ЗВО України (ДНУЗТ ім.ак. В. Лазаряна, ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», Полт. НТУ ім. Юрія Кондратюка, НУ «Львівська Політехніка», ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, ХНАДУ). При розробці ОНП також враховано досвід іноземних ЗВО: Словацького технологічного університету у м. Братислава (Словаччина) Бранденбурзького технологічного університету Котбус-Зенфтенберг (Німеччина), Лодзької політехніки (Польща) стосовно інтеграції теоретичної складової навчання з практичною підготовкою фахівців. Враховувати досвід вітчизняних програм сприяє постійно діюча при університеті спеціалізована вчена рада із захисту докторських та кандидатських дисертацій. За пропозицією ради молодих вчених ЗВО до ОНП внесено додаткові освітні компоненти, що дозволяють удосконалювати культуру усного та письмового мовлення. Цілі та програмні результати за ОНП відповідають місії та стратегії ХНУБА та висвітленні у відповідних розділах «Плану стратегічного і перспективного напрямків розвитку ХНУБА до 2020-2016 року» (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalnidokumenty/plan_rozvytu_khnuba_2020-2016.pdf)

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти України для третього рівня галузі знань 192 «Будівництво та цивільна інженерія» - відсутній. Програмні результати ОНП орієнтовані відповідно Національної рамки кваліфікацій 9 рівень, що передбачають присудження ступеня вищої освіти – доктора філософії . При розроблені ОНП використано проекти стандартів, які вже впроваджено та мають аналоги у освітній та наукових складових. ОНП є орієнтованою на проектні пропозиції стандарту та містить необхідні загальні та фахові компетентності в галузі знань 19«Архітектура та будівництво», а також програмні результати зазначені у проектних пропозиціях стандарту.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

За результатами звіту самоаналізу ЗВО та онлайн візиту в університет експертна група дійшла висновків, щодо сильних сторін у контексті Критерію 1. ОНП «Будівництво та цивільна інженерія » для здобувачів третього (доктор філософії) рівня розроблена відповідно до вимог Національної рамки кваліфікації щодо програмних результатів навчання. У розробці ОНП приймали участь провідні вчені та підприємці з будівельної галузі, враховувався досвід вітчизняних та зарубіжних ЗВО з підготовки докторів філософії зі спеціальності «Будівництво та цивільна інженерія», що забезпечить можливість підготовки конкурентно-спроможних фахівців для ринку праці. Освітні компоненти циклу професійної підготовки орієнтовані оволодіння методологію наукової роботи, проведення самостійного наукового дослідження , отримання навичок науково-педагогічної роботи у ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Експертна група дійшла висновку, щодо слабких сторін у контексті Критерію 1 доцільно віднести: В ОНП не чітко відображена саме її унікальність. Не в повній мірі враховано потреби роботодавців до підвищення якості підготовки докторів філософії з набутими компетенціями щодо дослідження та розроблення науково обґрунтованих розробок з використанням сучасних інфо-технологій , які дозволять вирішувати існуючі проблеми у будівельній галузі. Для врахування інтересів усіх зацікавлених стейкхолдерів доцільно на сайті Університету організувати широке обговорення програми ОНП з метою отримання кваліфікованих рекомендацій, щодо її вдосконалення.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має сформовані цілі, які відповідають місії та стратегії розвитку університету. При визначенні цілей ОНП та програмних результатів навчання враховується вітчизняний та зарубіжний досвід науково-дослідницької, організаційно-педагогічної та практичної діяльності у галузі будівництва та цивільної інженерії, доробки наукових шкіл ЗВО, регіональні аспекти розвитку спеціальності, вимоги ринку праці. Загалом, ОНП відповідає визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» за третім рівнем вищої освіти ХНУБА складає 60 кредитів ЄКТС, з них 16 кредитів відводиться на дисципліни за вибором здобувачів, що складає 27% від загального обсягу ОНП у кредитах.

Це відповідає обсягу освітніх компонентів ОНП, що регламентується Законом України «Про вищу освіту» (зі змінами та доповненнями). Обсяг, структура і зміст ОНП відповідає «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук», затверджений Постановою КМУ №261 від 23.03.2016; в ХНУБА зазначене питання регулюється «Положення про організацію освітнього процесу в ХНУБА (10 квітня 2015р. СВО-157)» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennia-pro-oor-10.04.2015.pdf), «Положення про організацію освітньо-наукового та наукового процесів підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУБА» (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/11/Pro%20osvitno-naukovy%20protses%20asp%20i%20doct.pdf>), «Положення про формування циклу вибіркових навчальних дисциплін спеціальності в ХНУБА (26.06.2015)» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/svo-161-polozhennya-pro-formuvannya-ciklu.pdf).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» за третім рівнем вищої освіти має чітку структуру та логічну послідовність. Освітні компоненти, що внесені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти здобувачам набуття відповідних компетентностей для здійснення професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності розв'язання комплексних проблем галузі будівництва та цивільної інженерії та програмних результатів навчання на протязі 8 семестрів. Структурно-логічна схема ОНП розміщена в п.2.2, що викладена на сайті ХНУБА (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/298-osvtn-programi-specalnostey/phd/192_PhD_2020.pdf). Невід'ємною частиною ОНП є наукова складова ОНП, що оформлюється у вигляді індивідуального навчального плану наукової роботи аспіранта, ведення якого регламентується «Положенням про організацію освітньо-наукового та наукового процесів підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУБА» (затверджено наказом ректора ХНУБА від 20.11.2020 № 305) (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/11/Pro%20osvitno-naukovy%20protses%20asp%20i%20doct.pdf>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Відповідність предметній галузі знань ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» за третім рівнем вищої освіти повністю підтверджується її змістом. Освітні компоненти відповідають об'єктам вивчення – основним концепціям, теоретичним і практичним проблемам в області будівництва, вивчення історії розвитку та сучасному станові наукових концептуальних та методологічних знань у галузі науково-дослідної та професійної діяльності в сфері будівництва та цивільної інженерії та на межі предметних галузей. Окрім того потрібно відзначити, що ОНП є комплексною і охоплює дуже широкий спектр прикладних науково-дослідних проблемних аспектів різних напрямків у будівництві: від впливу функціонально-технологічних процесів, природно-кліматичних умов і дій на напружено-деформований стан, експлуатаційні й екологічні характеристики конструкцій, будівель, споруд та їх комплексів, особливостей роботи будматеріалів і конструкцій, вивчення закономірностей навантаження і дії на них зовнішніх чинників до організаційно-технологічного проектування будівельного виробництва, моделей, методів та рішення з урахуванням сучасних умов будівництва враховуючи аспекти будівельної теплотехніки через дослідження теплового, повітряного, волого режиму будівель та споруд, а також наукове обґрунтування будівництва та експлуатації водо-провідних, -забірних та -відвідних споруд, враховуючи шляхи зниження енерго-, трудо-, матеріаломісткості та вартості будівельної продукції. Про це свідчить також комплекс матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, а також доступний для здобувачів інструментарій та обладнання, що використовується у будівництві тощо.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» за третім рівнем вищої освіти передбачає можливість формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок наявності в навчальних планах варіативної складової у вигляді дисциплін, що забезпечують науковий інтерес здобувача, в обсязі 16 кредитів ЄКТС. На початку нового навчального року кожен студент здійснює вибір блоку варіативних дисциплін шляхом написання заяви. Вибір здобувач робить опираючись на власну думку, тематику власного наукового дослідження, рекомендації наукового консультанта, зміст програми освітніх вибіркових компонент. На підставі заяви здобувача вищої освіти формується індивідуальний навчальний план. Заяви розглядаються на засіданні кафедри, а індивідуальні плани затверджуються Вченою радою Університету. Експертній групі були надані заяви та індивідуальні плани здобувачів вищої освіти для ознайомлення. Прозорість і зрозумілість процедури вибору підтверджена на зустрічах з фокус-групою здобувачів освіти. Документ ЗВО, що регламентує процедуру вибору дисциплін вибіркових компонент ОНП – «Положення про формування циклу вибіркових навчальних дисциплін

спеціальності в ХНУБА (26.06.2015)» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalni-dokumenty/svo-161-polozhennya-pro-formuvannya-siklu.pdf). Модель вибору дисциплін ЗВО ґрунтується на принципах альтернативності, змагальності, академічної відповідальності. Так, наприклад, здобувач Кучугура В.О. (1й рік навчання) за темою дисертаційного дослідження «Удосконалення організаційно-технологічних рішень ремонту високоміцних підлог промислових і цивільних будівель» має вибіркові компоненти – ДВ.04.06.01 «Наукові основи удосконалення технологічних рішень в будівництві» і ДВ.04.06.02 «Сучасні організаційно-технологічні рішення виконання спеціальних будівельних робіт»; здобувач Колесніков С.М. (3й рік навчання) за темою «Підвищення точності розрахунку залізобетонних балок і колон на вогнестійкість» - ДВ.04.01.01 «Комп'ютерні технології проектування залізобетонних та кам'яних конструкцій» і ДВ.04.01.02 «Залізобетонні конструкції, що працюють в особливих умовах» і т.д. ЕГ зазначає, що теми здобувачів актуальні, відповідають напрямкам досліджень, над якими працюють наукові консультанти.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» ХНУБА передбачає проходження здобувачами «Педагогічної практики» (ОК10), враховуючи те, що метою ОНП є підготовка кадрів вищої кваліфікації, які володіють повинні набути компетентності для здійснення професійної діяльності відповідно до вимог Національного класифікатора України і бути придатними до працевлаштування у ЗВО, науково-дослідних та виробничих установах. Тривалість практики з кредити ЄКТС. Практичну підготовку аспіранти проходять на базі кафедр ХНУБА під організаційно-методичним керівництвом викладачів та кваліфікованих фахівців-практиків. Окрім того ціла низка Угод між ЗВО і підприємствами і організаціями м. Харкова і України - ТДВ «Житлобуд-2», ТОВ «Інститут Харківпроект», ТОВ БК «Титаніум», ПАТ «Промбуд-2» та іншими – дозволяє здобувачам мати можливість практичної підготовки в організаціях і установах міста за загальнобудівельним напрямком. Рівнем практичної підготовки здобувачі цілком задоволені, що було підтверджено бесідами у фокус-групі і аналізом результатів анонімного опитування здобувачів (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/11/192.pdf>) і (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/11/General%20%281%29.pdf>). Метою Педагогічної практики є формування у аспірантів навичок і умінь для роботи перед широким загальом, закріплення теоретичних знань, придбання навичок самостійного ведення дослідницької і навчальної роботи, використання різноманітних методів і прийомів для активізації пізнавальної діяльності, придбання навичок і вмінь до спостереження та аналізу. У результаті проходження практичної підготовки здобувачі третього рівня вищої освіти набувають компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності (ІК1, ЗК2, ЗК3, ЗК7, ЗК10, СК5, СК7, СК8 та інші) (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/298-osvtn-programi-specalnostey/phd/192_PhD_2020.pdf). Проходження практики підтверджується бесідами з фокус-групами і регулюється відповідним положенням – «Положення про педагогічну практику здобувачів наукового ступеня доктора філософії у ХНУБА», що розміщено на сайті Університету (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/02/pro-pedagogichnu-praktiku-aspirantiv.pdf>)

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОНП «Будівництво та цивільна інженерія». Це забезпечується викладанням у процесі навчання безпосередньо освітніх компонентів загально-професійного спрямування з відповідною орієнтацією, наприклад, «Професійна етика і комунікативна культура людини» і/або «Науковий стиль мови і письма», де метою є в тому числі і формування лідерських навичок, одержання етичних знань та навичок стосовно норм і правил культурної поведінки та спілкування, реалізації їх у конкретній діяльності в комунікативній сфері. За даною освітньою програмою на набуття здобувачами освіти соціальних навичок спрямовані наступні освітні компоненти: ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК7, ЗК9, СК1, СК3, СК6, СК11, СК12. При вивченні всіх освітніх компонентів застосовуються методи спілкування з викладачами та отримання зворотного зв'язку. Додатково використовується спілкування з успішними людьми, професіоналами будівельної справи та аналізом особливості їх мислення, звичок, поведінки. В ОНП забезпечено набуття soft skills, а саме: здатність до усного спілкування, адаптивність, навички до кооперації та інші, що відповідає заявленим цілям ОНП. В освітньому процесі застосовуються форми та методи навчання, які сприяють набуттю описаних навичок, наприклад, при викладанні дисциплін «Іноземна мова» та «Науковий стиль мови і письма» використовуються семінари-дискусії, мозкові атаки, презентації, рольові та ділові ігри; дисципліни «Методи наукових досліджень», «Педагогіка вищої школи» - виступи аспірантів перед аудиторією та їх робота в малих групах. При вивченні вказаних освітніх компонентів формуються відповідні соціальні навички в наступних результатах навчання: ПРК1, ПРН5, ПРН7, ПРН9, ПРН10, ПРН12, ПРН13.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» з підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія, галузь знань 19 Архітектура та будівництво розроблена згідно з вимогами НРК відповідного рівня. Інтегральна компетентність у рамках ОНП формується на основі

узагальнення компетентнісних характеристик освітнього рівня доктора філософії та повною мірою розкривається при написанні дисертаційної роботи у вигляді власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Сукупність результатів навчання, які описані в ОНП загальними та спеціальними компетентностями забезпечено динамічною комбінацією знань, умінь, навичок. Загальні та фахові компетентності відповідають дескрипторам НРК і наведені в таблицях (матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОНП). Загальні компетентності корелюються з описом відповідного рівня НРК. За відсутності професійного стандарту, зміст ОНП орієнтований на набуття тих компетентностей, які є основою кваліфікацій можливих професій у національному класифікаторі України (Класифікатор професій ДК 003:2010).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітніх компонентів ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» з підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти складає 60 кредитів ЄКТС. Співвідношення аудиторної та самостійної роботи в окремих освітніх компонентах складає 2:1. Зміст питань, що виносяться на самостійну роботу, викладено у силабусах з освітніх компонентів ОНП: обов'язкової складової (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/19epHuENAxPuDiY3PCU6Py6Aw1E7zhcKT2T4HTJLDrZk/edit#gid=1197709414>) та вибіркової складової (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1hyxtlTj9hyKL3-aV4yujLXEVLaiiYDTzPqgANgSLZBo/edit#gid=1197709414>). Обсяг фактичного навантаження здобувачів вищої освіти відповідає досягненню цілей та програмних результатів навчання. Фактичне аудиторне навантаження здобувачів освіти підтверджене графіком навчального процесу (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/07/grafik_phd_2020_d.pdf) і розкладом занять, розміщеним на сайті університету (<https://kstuca.kharkov.ua/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi-planuvannja-osvitnogo-procesu-ta-naukovoi-roboti>). Максимальна кількість аудиторних годин на один тиждень теоретичного навчання становить 18 годин. ЕГ засвідчує, що дистанційне анонімне опитування здобувачів за допомогою Google-форм (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/11/General%20%281%29.pdf>) з питань задоволеності співвідношенням теоретичної і практичної частини освітньої складової ОНП, аудиторної та самостійної роботи, говорить про високий рівень задоволеності здобувачів і про врахування їх думки при формуванні ОНП (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/11/General%20%281%29.pdf>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ХНУБА розроблено «Тимчасове положення про порядок організації та проведення дуального навчання в Харківському національному університеті будівництва та архітектури» (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/12/timchasove-polozhennya-pro-poryadok-organizacii-ta-provedennya-dualnogo-navchannya.pdf>), але на ОНП 192 «Будівництво та цивільна інженерія» з підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти реалізації освіти за дуальною формою навчання не здійснюється. На даний час проводиться аналіз потенційних замовників послуг з надання дуальної освіти в будівельній сфері та розробляється договір про надання дуальної освіти відповідно до нормативно-правового поля в системі вищої освіти і рекомендацій Міністерства освіти України.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» з підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти має чітку структурно-логічну схему, взаємопов'язані компоненти. Розрахована на 8 семестрів, що охоплюють комплекс освітніх і наукових компонентів, надаючи можливість здобувачам на надбання компетентностей і підготовку власного наукового дослідження. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів, дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти та програми в цілому відповідають нормативним вимогам та рівню вищої освіти, що відповідає ст.5 Закону України «Про вищу освіту» та п.26 «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії і доктора наук». В ЗВО існує практика аналізу задоволеності здобувачів рівнем отриманої освіти та набутих знань, що підтверджено в бесідах зі здобувачами і представниками органів студентського самоврядування. ЕГ для ознайомлення надано анкети опитування аспірантів 1-4 року навчання. Взаємодія з органами студентського самоврядування носить системний, комплексний характер, керуючись «Положенням про студентське самоврядування у ХНУБА» (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/09/polozhennya-rss-hnuba-2019.pdf>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Експертна група, вивчивши практику анкетування здобувачів у ХНУБА, рекомендує ЗВО для організації зворотнього зв'язку зі стейкхолдерами з питань удосконалення ОНП розробити «Положення про анкетування з питань задоволеності рівнем підготовки і якістю освітнього процесу», де висвітлити питання необхідності, процедури, суб'єктів, наслідків та результатів аналізу опитування. Також необхідно передбачити розміщення у вільному доступі документів для анкетування, зокрема для роботодавців, з питань якості ОНП і висвітлення результатів і аналізу опитування і обговорення на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Експертна група дійшла висновку, що структура, зміст ОНП спрямовані на набуття основних освітньо-наукових навичок і знань здобувачами третього рівня вищої освіти з метою підготовки і захисту власного наукового дослідження, формування індивідуальної освітньої траєкторії, набуття здобувачами вищої освіти загальних соціальних навичок та відповідають вимогам Критерію 2. В період роботи ЕГ у ХНУБА йшов процес організації відокремленого структурного підрозділу з питань забезпечення внутрішньої якості освіти, тому вирішення питань технічної можливості розміщення на сайті ЗВО документів для анкетування з питань якості ОНП це лише питання часу. Виходячи з цього ЕГ вважає, що така рекомендація не може вплинути на результат відповідності за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії, розроблені та затверджені в установленому МОН України порядку і оприлюднені на офіційному сайті ЗВОА (<http://kstuca.kharkov.ua/wpcontent/uploads/2020/01/pravyula-priyomu-asp-doc-2020.pdf>). За результатами онлайн-візиту в ЗВО при зустрічі зі здобувачами виявлено, що вони є чіткими та зрозумілими. У правилах прийому відображено, що навчання за ОНП орієнтовано на отримання наукових знань в галузі будівництва відповідно до досліджень наукових шкіл університету. Програми вступних випробовувань розробляються провідними науково-педагогічними працівниками випускових кафедр. Змістова частина програми вступного випробовування щорічно переглядається предметною комісією в складі, якої завжди є гарант ОНП. Прийом до аспірантури проходить у формі фахових вступних випробовувань з а п р о г р а м а м и (<http://kstuca.kharkov.ua/wpcontent/uploads/2020/01/pravyula-priyomu-asp-doc-2020.pdf>). При вступі абітурієнти здають екзамен з іноземної мови, фахового та додаткового вступного екзамену для осіб, які мають освіту небазового профілю «Будівництва». Передбачено вступне випробовування зі спеціальності та іноземної мови з мінімальним сумарним балом 60, при чому вага іноземної мови становить 40%. При наявності здобувача сертифіката тестів TOEFL не нижче рівня B2, він зараховується, як вступний іспит з іноземної мови з найвищим балом. З абітурієнтами проводиться співбесіда на предмет конкретизації науково-дослідної роботи. Дискримінаційних положень відносно здобувачів не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання та вимоги до вступників забезпечують отримання необхідних знань та практичних навичок за такими особливостями самої програми, а саме напрями: промислове та цивільне будівництво, водопостачання та водовідведення, тепло- та газопостачання й інші. Екзаменаційні білети складено з урахуванням особливостей ОНП та з врахуванням попередніх припущень здобувача щодо теми дисертаційної роботи. В університеті існує практика зарахування наукових здобутків у вигляді наукових статей та патентів опублікованих до навчання за ОНП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті, загалом, та за ОНП «Будівництво та цивільна інженерія», зокрема, питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється «Положенням про академічну мобільність» (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-21-05-2015.pdf), «Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУБА» (<https://bit.ly/2lls1yL>). Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУБА (<http://kstuca.kharkov.ua/wpcontent/uploads/2020/01/poryadok-pidgotovki-doktoriv-filosofiyi-ta-doktoriv-nauk-u-hnuba.pdf>). Під час відеоконференції зі здобувачами ступеня доктора філософії дискримінаційних проявів, щодо вступників – не виявлено. В університеті розроблена програма для здобувачів доктора філософії участі в академічній мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів, отриманих у неформальній освіті регулюється у ЗВО «Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУБА», яке затверджене в установленому порядку (<https://bit.ly/2lls1yL>). Під час онлайн-візиту у ЗВО прикладів потреби визнання результатів навчання, що отримані в неформальній освіті за ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» підготовки здобувачів третього рівня - не виявлено. Окремий документ регулювання питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у ЗВО не розроблявся.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Експертна група дійшла висновків, що сильними сторонами у контексті Критерію 3 треба вважати наступне. Правила прийому є чіткими, зрозумілими і не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Існує практика зарахування іспиту з іноземної мови при наявності сертифікату тестів TOEFL не нижче рівня B2. Правила прийому враховують особливості вступної компанії для абітурієнтів за спеціальністю «Будівництво та цивільна інженерія», які мають іншу базову освіту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» в ЗВО здійснюється підготовка докторів філософії для незначної кількості іноземних громадян, у тому числі для країн ближнього зарубіжжя. Доцільно із врахуванням досвіду інших ЗВО, щодо залучення іноземних громадян для навчання, удосконалювати організацію роботи та розширити тематику наукових досліджень, направлених для вирішення нагальних проблем у галузі будівництва у країнах ближнього та дальнього зарубіжжя.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

За результатами зустрічей відповідно до програм онлайн-візиту експертна група вважає, що здобувачі третього рівня рf ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» мають вільний доступ до Правил прийому, ознайомлені з процедурою вступу до аспірантури, а визнання результатів навчання відповідає існуючим вимогам. Достовірність підкритеріїв підтверджена відповідними положеннями та документами ЗВО. Враховуючи потенціал ХНУБА та прагнення колективу до покращення якості підготовки фахівців, в цілому виявлені недоліки можуть бути усунуті у майбутньому під час перегляду ОНП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» за третім рівнем вищої освіти сприяють досягненню заявлених в освітній програмі цілей. Відповідність форм і методів навчання і викладання вимогам студентоцентрованого підходу з'ясована в процесі спілкування зі студентами, а саме - підтверджена обговоренням зі студентами можливих форм і методів навчання та викладання з роз'ясненням їх суті та відмінностей, наявності зв'язку студентів з викладачами через соціальні мережі та месенджери. Здобувачі проходять письмове опитування з цього питання (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/11/General%20%281%29.pdf>). Особливо гостро це питання постало в умовах карантинних обмежень і організації дистанційних форм навчання. В ЗВО розроблено «Положення про впровадження технологій дистанційного навчання в освітньому процесі ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennya-pro-vprovadzhennya-texnologij.pdf). Проводиться робота з навчання здобувачів і НПП по застосуванню вільних інтернет-сервісів, які можуть використовуватися під час проведення дистанційних занять (<https://kstuca.kharkov.ua/covid19/servisudustanciynogo-navchannua.html>). У процесі спілкування з викладачами підтверджено, що вони вільно обирають форми та методи навчання та викладання, самостійно розробляють силабуси, компонують навчальний контент, враховуючи при цьому інтереси здобувачів вищої освіти за ОНП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та викладачами з'ясувалося, що інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається на першому занятті відповідної компоненти. Також ця інформація наведена в силабусах, які знаходяться у вільному доступі на сайті ЗВО: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/19epHuENAxPuDiY3PCU6Py6Aw1E7zhcKT2T4HTJLDrZk/edit#gid=1197709414> і <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1hyxtlTj9hyKL3-aV4yajLXEVLAl1YDTzPqgANgSlZBo/edit#gid=1197709414>. Опитування внутрішніх стейкхолдерів засвідчило, що здобувачі також отримують консультації викладачів про освітній процес та інформуються щодо освітніх компонентів профільними викладачами усній формі. Розклад занять і графік навчального процесу розміщено у доступній формі на сайті ЗВО (<https://kstuca.kharkov.ua/viddil-aspiranturita-doktoranturi/planuvannja-osvitnogo-procesu-ta-naukovoi-roboti>). Консультації здійснюються з дотриманням карантинних заходів, а також з використанням різних інтернет-технологій для забезпечення мобільності здобувачів і підвищення рівня їх задоволеності. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інформаційних ресурсів, потрібних для навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень здобувачами освіти підтверджується публікаціями студентів у наданих збірниках наукових робіт, участю в наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт. За для можливостей оперативної публікації результатів досліджень здобувачів у базі SCOPUS з 2017 р. у ХНУБА проводиться Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні технології в архітектурі і дизайні», котра вже стала традиційною (сайт конференції itad.com.ua). У матеріалах конференції висвітлюються результати фундаментальних та прикладних досліджень в архітектурі, дизайні та будівництві, що спрямовані на гуманізацію архітектурного середовища, створення інноваційних технологій зведення будівель і споруд, сучасних будівельних матеріалів та виробів. Наукові праці учасників конференції публікуються онлайн у виданні, що індексується у базі SCOPUS (<https://iopscience.iop.org/issue/1757-899X/907/1>). У спілкуванні з аспірантами з'ясувалося, що вони обирають тематику власних наукових досліджень з питань дотичності до тем науко-дослідних робіт кафедр і наукових викладачів. Здобувачі мають можливість безкоштовно публікуватись у «Науковому віснику будівництва» (протокол засідання Вченої ради ХНУБА №2 від 02.11.2015 р.), що індексується у наукометричних базах Google Scholar, Academic Resource Index (ResearchBib), Directory of Research Journals Indexing (DRJI), має відповідний цифровий ідентифікатор об'єкту DOI (<https://vestnik-construction.com.ua/uk/naukometrichni-indeksi.html>). Наукова тематика кафедр відображається у тематиці дисертаційних досліджень здобувачів, що підтверджується протоколами засідань кафедр, Ради будівельного факультету та Вченої Ради ЗВО з питань їх затвердження та перегляду.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі ХНУБА відповідно до «Положення про порядок розробки та оформлення робочої програми навчальної дисципліни в ХНУБА (2019)» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennya_pro_robochi_programmy_21.02.19.pdf) та «Положення про освітні програми ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalni-dokumenti/pro-osvtn-programi-hnuba-2017.pdf) розробляють робочі програми освітніх компонент на основі сучасних наукових досягнень і передових галузевих практик. Набутий власний досвід і побажання здобувачів стають вирішальним

фактором у формуванні тематичного плану занять і плану питань, що виносяться на індивідуальне самостійне опрацювання відповідно до обраної тематики аспірантами під керівництвом наукового керівника, що підтверджується співбесідами у фокус-групах. Оновлення і обговорення змісту робочих програм навчальних дисциплін відбувається щорічно на засіданні кафедр на основі «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennia-pro-systemu-zabezpechennia-iakosti-osvity-2018.pdf). Внесення змін до ОНП різних років можна відслідкувати на сайті Університету за 2016-2020pp. (<https://kstuca.kharkov.ua/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/budivnictvo-ta-civilna-inzhenerija>). Новою формою опису освітніх компонент в ХНУБА стали силабуси дисциплін (<https://docs.google.com/spreadsheets/d/19epHuENAxPuDiY3PCU6Py6Aw1E7zhcKT2T4HTJLDrZk/edit#gid=1197709414>). Однак ЗВО не має єдиного внутрішнього нормативного документу, який затверджує таку форму опису освітнього контенту. У бесідах з НПП ЗВО ЕГ отримала підтвердження того, що така сучасна форма має більше переваг і тому обрана до розробки і запровадження.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Викладачі та здобувачі вищої освіти будівельного факультету ХНУБА мали стажування за кордоном, що підтверджено звітами, дипломами та наказами на відрядження, і це має вплив на інтернаціоналізацію діяльності ЗВО. Так на кафедрі геотехніки та підземних споруд налагоджено співробітництво з університетом острова Маврикій (Université des Mascareignes - UDM) в рамках двосторонньої Угоди про співробітництво. У 2019 р. проф. Самородов О.В. здійснив візит до університету у якості запрошеного професора, де провів курси лекцій та практичні заняття з проектування пальових фундаментів зі специфікою геологічних умов Маврикію зі студентами спеціальності "Civil Engineering". Також були прочитані лекції з основ патентування та процедури отримання патентів на винахід для досвідчених вчених та викладачів університету. Візит дав поштовху для проведення спільних наукових досліджень та організації мобільності студентів, аспірантів та викладачів. Надалі доц. кафедри Храпатова І.В. була запрошена до університету для читання курсу лекцій та проведення практичних занять з комп'ютерного моделювання геотехнічних задач зі специфікою геологічних умов острова Маврикію зі студентами спеціальності "Цивільне будівництво". Було проведено ряд спільних експериментів набухаючих ґрунтів, за результатами яких планувалося видання сумісної наукової публікації та отримання патенту. У вересні 2019 року аспірантка Купрейчик А.Ю. прийняла участь з доповіддю у роботі 27-ої європейської молодіжної конференції інженерів-геотехніків, що відбулася у м. Бодрум (Туреччина) та проводилася під егідою Міжнародної асоціації з механіки ґрунтів та геотехніки (ISSMGE). В конференції прийняли участь більше 50 молодих вчених та фахівців з 23 країн Європи. На конференції доповідала інноваційні рішення та наукові досягнення у геотехніці, та які опубліковані в працях конференції. За результатами конференції доповідь Купрейчик А.Ю. відзначена у звітному Бюлетені Всесвітньої геотехнічної організації (ISSMGE) як одна із найкращих. Кафедра залізобетонних та кам'яних конструкцій в червні 2019 р. підписала угоду про співпрацю між ХНУБА та Державною вищою школою технології та економіки ім. Броніслава Маркевича у м.Ярославі (Польща). В листопаді 2019 р. за цією двосторонньою угодою к.т.н. доц. Салія М.Г. та аспірант кафедри технологій будівельного виробництва Мікаутадзе Р.І. пройшли короткострокове міжнародне стажування.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у робочих програмах навчальних дисциплін на ОНП результатів навчання; вони відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи і мобільності. Поєднання освітнього процесу і наукових досліджень реалізується через проведення власних досліджень здобувачів, участь у конференціях, семінарах, диспутах тощо, в тому числі закордонних. З цього приводу діє більше 30 договорів про співпрацю з закордонними ЗВО. В Університеті високий рівень інформованості здобувачі вищої освіти стосовно освітнього процесу. Усім учасникам освітнього процесу ОНП своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, що оприлюднюється на сайті ЗВО. Здобувачі вищої освіти мають можливість розвивати необхідні компетентності та займатися науковою роботою. НПП підвищують свою кваліфікацію та здійснюють необхідну для ефективного функціонування ОНП навчально-методичну і науково-дослідну роботу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група рекомендує звернути увагу на посилення програм академічної мобільності для здобувачів за ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» в рамках інтернаціоналізації діяльності ЗВО. Такий підхід забезпечить дотримання принципів студентоцентрованого підходу та академічної свободи і розширить можливості у досягненні програмних результатів здобувачами і підвищить рівень викладання на ОНП. Окрім того, потребує підвищеної уваги робота з удосконалення нормативно-методичної документації ЗВО з питань розробки силабусів, набуття

надпрофесійних навичок (soft skills) в процесі навчання на ОНП, розширення і вдосконалення методів і форм викладання за ОНП для додаткового розвитку soft skills, які є затребуваними на ринку праці.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група дійшла висновку, що методи навчання та викладання за ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» за третім рівнем вищої освіти дають можливість здобувачам вищої освіти досягнути заявлених у ОНП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи і мобільності. Рекомендація підвищення рівня академічної мобільності має актуальний характер особливо з огляду на призупинення багатьох програм обміну в умовах світової пандемії. Робота ЗВО з розробки і забезпечення нормативно-правовою документацією є важливою з огляду на принципи прозорості, доступності і зрозумілості для всіх зацікавлених сторін і подальшого вдосконалення освітнього процесу. Будь-яке покращення за ОНП повинно носити системний характер і відповідати вимогам часу і динаміці змін на ринку праці. Тому ЕГ вважає, що заявлені рекомендації і зауваження можуть бути враховані в процесі подальшого розвитку ОНП і тільки підкреслюють відповідність ОНП Критерію 4, зважаючи на сильні сторони та позитивні практики.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання визначені в ОНП, робочій програмі, навчальному плані, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ХНУБА (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalnidokumenty/polozhennia-pro-oop-10.04.2015.pdf), Положення щодо оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти ХНУБА за ЄКТС (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalnidokumenty/polozhennya-pro-ocinyuvannya-svo-162_26.06.2015-9.pdf) та Положення про порядок проведення заліковоекзаменаційної сесії (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalnidokumenty/polozhennia_pro_provedennia_ekz_sessii.pdf). Оцінювання відбувається за національною шкалою та шкалою ЄКТС. Проводиться щорічний звіт на засіданнях кафедри та факультету ЗВО, на якому розглядається стан виконання індивідуального освітньо-наукового плану здобувача вищої освіти. Звіт здобувача ухвалюється та затверджується пропозиція про переведення аспіранта на наступний рік навчання за умови виконання ним запланованого освоєння освітньої складової, оформлення частини дисертаційної роботи, а також отримання результатів наукового дослідження та публікацій. Критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти викладачами на першому занятті. Крім того, в ЗВО створено базу обов'язкових і вибірових дисциплін з прикріпленими робочими програмами та силябусами, доступ до яких мають здобувачі вищої освіти (інформація розміщена на сайті у розділі відділу аспірантури та докторантури Організація освітньо-наукового процесу (<https://bit.ly/2Ir759E>), обов'язкові дисципліни третього (освітньо-наукового) рівня (<https://bitly.su/7iUPUO>) та вибірові дисципліни третього (освітньо-наукового) рівня (<https://bitly.su/Uu09v>) також є в доступі за вказаними електронними адресами. Під час опитувань експертною групою було виявлено, що у разі невиконання або неналежного виконання індивідуального освітньо-навчального плану здобувача вищої освіти під час розгляду на засіданні кафедри проводиться додатковий звіт на засіданнях факультету ЗВО. За словами гаранта ОНП участь у такому засіданні приймають майже 40 професорів, які задають відповідні питання та надають відповідні пропозиції здобувачу вищої освіти та його керівнику з метою подальшого належного виконання індивідуального освітньо-наукового плану та подальшого контролю за підготовку здобувача вищої освіти 3-го рівня.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають

процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти під час опитування зазначали, що їм доступні процедури оскарження результатів контрольних заходів, але випадки оскарження здобувачами 3-го рівня вищої освіти за цією ОНП відсутні. Крім того, інформація щодо форм контрольних заходів та критерії оцінювання освітньої складової здобувачі вищої освіти мають можливість отримати на сайті ЗВО (з розділу «Графік навчального процесу та розклад занять» на сторінці <http://kstuca.kharkov.ua/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/planuvannja-osvitnogo-procesu-ta-naukovoi-roboti> можна завантажити відповідні графіки). Процедура проведення контрольних заходів регулюється документами, зазначеними у пункті 1 цього критерію, які розміщені на сайті ЗВО. Положення про процедури запобігання, попередження та врегулювання конфліктних ситуацій також розміщено на сайті ЗВО (<http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/02/polozhennja-pro-proceduri-zapobigannja-poperedzhennja-ta-vreguljuvannja-konfliktnih-situacij-u-hnuba.pdf>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО визначаються Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у Харківському національному університеті будівництва та архітектури (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalnidokumenti/polozhennia-pro-systemu-zabezpechennia-iakosti-osvity-2018.pdf) та Положенням про академічну доброчесність у Харківському національному університеті будівництва та архітектури (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalnidokumenti/polozhennia_pro_akademichnu_dobrochesnist_khnuba_udp_23.01.2018.pdf). Для перевірки робіт здобувачів третього рівня вищої освіти в ЗВО використовується онлайн-сервіс "Unicheck".

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

На сайті ЗВО у вільному доступі є документи, якими регламентуються відповідні напрями, зокрема Положення про організацію освітнього процесу в ХНУБА, Положення щодо оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти ХНУБА за ЄКТС та Положення про порядок проведення заліковоекзаменаційної сесії тощо. Для протидії академічного плагіату використовується онлайн-сервіс «Unicheck». Під час бесіди із здобувачами вищої освіти було зазначено, що їм доступні процедури оскарження результатів контрольних заходів, але випадки оскарження здобувачами 3-го рівня вищої освіти за ОНП відсутні, також відсутні повторні проходження контрольних заходів. Наявні Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у Харківському національному університеті будівництва та архітектури та Положення про академічну доброчесність у ХНУБА, які розміщені на сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Є можливим розширення співпраці з іншими закладами вищої освіти за аналогічною ОНП з метою врахування кращих практик та досвіду впровадження ОНП, включаючи контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти і академічної доброчесності та включаючи можливість співпраці із закордонними ЗВО через роботодавців, які співпрацюють з іноземними партнерами.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність визначені чітким процедурами відповідно до затверджених нормативно-правових актів ЗВО. Удосконалення програми є можливим за рахунок її періодичного перегляду та врахування кращих практик у співпраці з роботодавцями, іншими закладами вищої освіти, органами влади, громадськими організаціями тощо.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП будівництва та цивільна інженерія третього (доктор філософії) рівня вищої освіти, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів. Підбір викладачів для забезпечення відповідного компоненту ОНП здійснюється з урахуванням цілей програми, компетентностей та програмних результатів навчання, що відповідає вимогам Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту». До аудиторних занять з ОНП залучені д.т.н., професора, які є досвідченими вченими ЗВО та мають досвід керівництва аспірантською підготовкою. Провідні викладачі є членами спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій, приймають активну участь в Міжнародних конференціях, мають публікації в SCOPUS тощо та мають досвід співпраці із зарубіжними ЗВО.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів, що регламентується згідно «Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та порядок проведення конкурсного відбору науково-педагогічних працівників ХНУБА» (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalnidokumenty/polozhennia_pro_obrannia_ta_prijniattia_na_robotu.pdf) та «Положення про рейтингове оцінювання якості діяльності науково-педагогічних працівників ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universitytetu/191-zagalni-dokumenty/polozhennia-pro-reityng-npp-22.12.2017.pdf), є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний якісний рівень викладання дисциплін відповідно до цілей програми. Критеріями конкурсного добору є професіоналізм та спроможність забезпечити викладання відповідно цілей ОНП "Будівництво та цивільна інженерія" з врахуванням наукового ступеня та вченого звання кандидата за профілем ОНП, наявність наукових та навчально-методичних публікацій та підвищення кваліфікації з дисциплін викладання, а також участь у наукових проектах з іншими установами. Під час онлайн-зустрічі з викладацьким складом ОНП встановлено, що процедура та критерій конкурсного відбору усім відомі, зрозумілі і прозорі.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ХНУБА з метою висвітлення сучасних наукових проблем у будівельній галузі та підвищення якості освіти та зменшення різниці між практичною діяльністю та теоретичною підготовкою докторів філософії для реалізації ОНП залучаються професіонали-роботодавці. ЗВО забезпечує ділові зустрічі з обміном досвідом та стажування викладачів на виробництві, що підтверджено під час онлайн зустрічі зі стейкхолдерами. При виконанні науково-дослідної роботи здобувачі залучаються до виконання госп-договірних робіт з будівельними організаціями регіону. На підприємствах надається можливість користуватись матеріальною базою та інформаційними ресурсами, отримувати спеціальні консультації досвідчених підприємців з окремих розділів дисертаційної роботи та впроваджувати свої інноваційні розробки. Потенційні роботодавці здійснюють пошук серед здобувачів професійних кадрів з метою залучення їх до виконання наукових робіт.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЗВО при підготовці докторів філософії за ОНП «Будівництво та цивільна інженерія» до проведення аудиторних занять залучає професіоналів-практиків, експертів у галузі будівництва та представників-роботодавців. Викладачі, які є керівниками аспірантів, поєднують викладацьку та виробничу діяльність, шляхом проведення експертизи в будівельній галузі (проф. Стріжельчик Г.С., доц. Убийвовк А.В.). Представники роботодавців є опонентами на захистах дисертаційних робіт здобувачів вченого ступеня. З метою впровадження ВІМ технологій, навчальний процес залучено для проведення факультативних занять керівника ТОВ «ВЕК-ЮА» Семіоничева Є. Ю.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Процес підвищення кваліфікації НПП, що забезпечують реалізацію ОНП, регламентується «Положенням про Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у ХНУБА» (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/02/polozhennya-pro-poryadok-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-i-naukovo-pedagogichnih-pracivnikiv-2020-02-07.pdf>), «Положення про рейтингове оцінювання якості діяльності науково-педагогічних працівників ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennia_pro_reiting_npp_2019.pdf). ЗВО сприяє підвищенню кваліфікації НПП у вітчизняних та іноземних наукових закладах та виробничих підприємствах, участі в симпозиумах й конференціях та спеціалізованих вчених радах. Викладачі ОНП поєднують викладацьку діяльність з роботою у будівельній галузі при виконанні наукових досліджень з держбюджетних та госп-договірних тематик із залученням здобувачів наукового ступеня. Професор Самородов О.В. підвищив кваліфікацію у міжнародній організації Allnamics (Голандія, м.Гаага), зав. Кафедрою іноземною мовою Сергєєва Т.В. пройшла закордонне стажування в Кембриджському та Бакінгемширському Новому університеті (Великобританія, м. Хай Вікотб).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті запроваджено систему сприяння професійного розвитку викладачів. Стимулювання професійного вдосконалення НПП регламентується «Положенням про рейтингове оцінювання якості діяльності науково-педагогічних працівників ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennia_pro_reiting_npp_2019.pdf). Заохочуються стажування у вітчизняних організаціях та за кордоном. За сприяння керівництва ЗВО пройшли підвищення кваліфікації закордоном: проф. Самородов О.В., зав. каф. іноземних мов Сергєєва Т. В. Доцент Храпатова І. В. в якості запрошеного професора провела курси лекцій зі студентами університету Universite des Mascareignes (о.Маврикій). При отриманні сертифікату про знання англійської мови не нижче рівня B2 університет зі спеціального фінансового фонду виплачує вартість складеного екзамену. Керівництво університету сприяє розвитку викладацької майстерності нагородженням почесними грамотами та подяками, клопотаннями про відзначення.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

В університеті існує практика залучення провідних фахівців в галузі до організації та реалізації освітньої програми, а також експертів у галузі будівництва та роботодавців. Налагоджена співпраця з підприємствами галузі будівництва та науково-дослідними установами для реалізації ОНП. Викладачі обираються за конкурсом на прозорій основі відповідно до цілей ОНП, регулярно підвищують рівень викладацької майстерності, в тому числі закордоном. У ЗВО реалізована система підтримки викладачів з підвищення рівня володіння іноземною мовою, сприяння міжнародних публікацій та участі в різноманітних вітчизняних й міжнародних проектах. Розроблена та реалізована система стимулювання викладачів та здобувачів ОНП щодо підвищення рівня їхньою кваліфікації та професійної майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не в повній мірі використовуються форми залучення до спільної науково-дослідної роботи та навчального процесу роботодавців з метою покращення результатів реалізації ОНП. Приділити особливу увагу стажуванню НПП разом зі здобувачами в закордонних установах з метою запозичення та впровадження у практику підготовки докторів філософії інноваційних технологій виконання наукових досліджень. Слідкувати за відповідністю фахового рівня окремих викладачів, що викладають за ОНП « Будівництво та цивільна інженерія».

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Забезпечення досягнення визначених ОНП та програмних результатів здійснюються за рахунок академічної та професійної кваліфікації викладачів та співпраці зі стейкхолдерами ОНП «Будівництво та цивільна інженерія». Академічна та професійна кваліфікація НПП за цією програмою відповідає сучасним вимогам, а виявлені недоліки не є системними та суттєвими. Адміністрація ХНУБА розробляє та реалізовує заходи щодо поліпшення якісного складу викладачів ОНП. Виявлені недоліки не є системними, тому й можна вважати їх несуттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Здобувачам надається можливість виконувати роботи на базі лабораторій ЗВО, а також на майданчиках компаній-стейкхолдерів. Для іногородніх та іноземних здобувачів наявний доступ до інфраструктури університету та можливість поселення в гуртожитках. У ЗВО наявні комп'ютерні класи зі спеціалізованим комп'ютерним обладнанням і програмним забезпеченням та доступом до них здобувачів. Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам бібліотеки, електронної бібліотеки, видавничій діяльності університету, веб-ресурсам університету, вільного доступу до мережі Інтернет за допомогою безкоштовного Wi-Fi. За підтримки міжнародної технічної допомоги (Проект "Сталий розвиток міст") створено Е-лабораторію моделювання, придбано комп'ютерну техніку (Проект "Moodle"). За підтримки однієї з компаній-стейкхолдера створено сучасну залу для конференцій на 250 місць з відповідним сучасним обладнанням (USB, Wi-Fi, автожалюзі, магнітно-крейдова дошка, відеокамери тощо). Наявна єдина в Україні лабораторія температурного моніторингу бетону, сертифікований та єдиний в Україні багатотонний прес, аудиторія для навчання ВІМ-технологіям тощо.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти та викладачі мають доступ до фондів бібліотеки та електронних ресурсів, які розміщені в мережі ХНУБА, включаючи можливість безкоштовного користування Wi-Fi, наявний доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Також під час опитувань експертною групою було з'ясовано, що наразі в закладі вищої освіти розробляється положення про часткову грошову компенсацію публікацій в наукометричних базах даних, а досвід компенсації у ЗВО за аналогічним принципом вже є під час отримання сертифікату на знання іноземних мов рівня "B2".

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В університеті наявні адміністративно-господарський відділ, відділ технічної експлуатації та охорони праці, психологічна служба університету та центр гендерної освіти, про що було повідомлено під час декількох опитувань експертною групою здобувачів вищої освіти, представників ОСС, профспілки, керівництва ЗВО, адміністративного персоналу тощо. Робота служби психологічної підтримки здобувачів регламентується «Положенням про психологічну службу в ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennia_pro_psihologichnu_sluzhbu_2018.pdf) та висвітлена на сайті (<https://kstuca.kharkov.ua/student/psihologichna-sluzhba.html>). Окрім того Університет приділяє увагу питанням забезпечення права на освіту здобувачам з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням потреб та можливостей таких осіб. Це висвітлено в «Положенні про інклюзивну освіту в ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/Pologenja_pro_inkluzivnu_osvity.pdf).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі мають можливість отримувати підтримку та представляти свої інтереси через раду молодих вчених, первинну профспілкову організацію студентів та аспірантів. На сайті ЗВО розміщені інформаційно-освітні ресурси та сервіси корпоративного інформаційного простору, зазначені в критеріях цього звіту. З метою забезпечення виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти" створено сайт Харківського національного університету будівництва та архітектури "Інформаційне забезпечення освітньої діяльності університету" (<https://isod.kstuca.kharkov.ua/>). Зокрема, під час визначення стипендіатів у рамках роботи стипендіальної комісії

представники ОСС та профспілки мають можливість пропонувати деканату нарахування додаткових 10 балів для здобувачів вищої освіти. Також під час опитування було з'ясовано, що адміністрацією ЗВО враховувались пропозиції здобувачів вищої освіти щодо покращення матеріально-технічних умов залів при студентських гуртожитках тощо.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Особи з особливими потребами за цією ОНП не навчались, але в ЗВО наявний порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНУБА, який зазначений у Плані заходів щодо упровадження інклюзивного навчання для можливості реалізації людьми з інвалідністю права на освіту (Наказ ХНУБА від 31.05.2018 № 157). ЗВО проводить роботи для дотримання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності в частині доступності навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп, звіт розміщено за посиланням (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/331-dostupnst-dlya-osb-z-osoblivimi-potrebami/zvit_z_obstehennia_dlia_malomobilnyh.pdf).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО розроблено Положення про процедури запобігання, попередження та врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУБА (<http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/02/polozhennja-pro-proceduri-zapobigannjaroperedzhennja-ta-vreguljuvannja-konfliktnih-situacij-u-hnuba.pdf>) та Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНУБА (<http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/02/moralno-etichnij-kodeks-uchasnikiv-osvitnogoprosesu-harkivskogo-nacionalnogo-universitetu-budivnictva-ta-arhitekturi.pdf>). Розгляд скарг і звернень також відбувається шляхом особистого прийому керівництвом університету. В ЗВО наявні психологічна служба та центр гендерної освіти. За результатами опитування здобувачів 3-го рівня вищої освіти конфліктних ситуацій та відповідних звернень не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявна значна матеріально-технічна база, зокрема - аудиторії зі спеціалізованим обладнанням та програмним забезпеченням, здобувачі мають можливість проводити наукові дослідження на майданчиках роботодавців, наявні унікальні аудиторії та обладнання, які придбані за підтримки проєктів міжнародної технічної допомоги та роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

У ЗВО частково забезпечено доступність до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп. Пропонується продовжити роботу для можливості повного улаштування необхідних умов в приміщеннях ЗВО для осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Пропонується продовжити роботу для можливості забезпечення доступу до приміщень ЗВО та організації навчання маломобільних груп населення. При цьому ЕГ була ознайомлена зі значною матеріально-технічною базою, зокрема - аудиторіями зі спеціалізованим обладнанням та програмним забезпеченням. Також здобувачі мають можливість проводити наукові дослідження на майданчиках роботодавців, наявні унікальні аудиторії та обладнання, які придбані за підтримки проєктів міжнародної технічної допомоги та роботодавців.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюються Положенням про освітні програми ХНУБА (http://kstuca.kharkov.ua/wpcontent/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenty/pro-osvtn-programi-hnuba2017.pdf), Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у Харківському національному університеті будівництва та архітектури (http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalnidokumenty/polozhennia-pro-systemu-zabezpechennia-iaкости-osvity-2018.pdf) та Положенням про гаранта освітньої програми в Харківському національному університеті будівництва та архітектури (<http://kstuca.kharkov.ua/wpcontent/uploads/2020/03/polozhennja-pro-garanta-osvitnoi-programi-v-hnuba.pdf>). Наказом ХНУБА № 293 від 20.11.2019 створена робоча група з розробки, моніторингу та періодичного перегляду програми, яка є відповідальною за впровадження та виконання постійного моніторингу і перегляду ОНП «Будівництво та цивільна інженерія».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

До Вченої ради університету, яка узгоджує ОНП, входять представники здобувачів вищої освіти, при цьому здобувачі вищої освіти 3-го рівня не входять до складу органів студентського самоврядування, а їх залучення відбувається через Раду молодих вчених, яка після розгляду пропозицій здобувачів звертається з відповідними пропозиціями до вчених рад факультету, університету чи адміністрації ЗВО. Є також можливим розгляд питання про збільшення кількості здобувачів вищої освіти 3-го рівня в складі Вченої ради ЗВО (наразі до її складу входить лише один аспірант кафедри ЗБК, але разом з тим до її складу входять голова ради молодих вчених та голова первинної профспілкової організації студентів та аспірантів, який також є доцентом кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ЗВО, при цьому до складу Вченої ради ЗВО входять голова, заступник та секретар Ради студентського самоврядування ЗВО та 5 голів рад студентського самоврядування факультетів).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучаються до процесу перегляду ОНП та приймають участь у підвищенні кваліфікації науково-педагогічних і наукових працівників, яке здійснюється відповідно до Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників ХНУБА (<http://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/02/polozhennya-pro-poryadok-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-i-naukovo-pedagogichnih-pracivnikiv-2020-02-07.pdf>). Під час зустрічі з роботодавцями директор Державного підприємства «Науково-дослідний інститут будівельного виробництва імені В. С. Балицького» поінформував про проведення спільних конференцій та про співпрацю по створенню філії кафедри на базі вищезазначеного НДІ. Також під час відкритої зустрічі директор з капітального будівництва АТ «Харківгаз» повідомляв про надання обладнання та майданчиків товариства для проведення наукових робіт викладачів та здобувачів за цією ОНП. На безкоштовній основі для ЗВО роботодавцями також надавалось програмне забезпечення для роботи з програмними комплексами «ЛІРА-САПР», «SOFiSTiK» тощо.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Участь у зустрічах під час проведення опитувань брали випускники ОНП, які працюють на підприємствах, установах та організаціях в різних містах України і є також потенційними роботодавцями для нових випускників ОНП. Інформація про випускників ОНП розміщена на сайті ОНП (<https://kstuca.kharkov.ua/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/budivnictvo-ta-civilna-inzhenerija/nashi-vipuskniki-poperednih-rokiv-budivnictvo-ta-civilna-inzhenerija#bud>). Під час зустрічі з керівництвом ЗВО також зазначалось, що всі присутні на зустрічі проходили навчання в аспірантурі саме за цією ОНП, а також про навчання в аспірантурі за цією ОНП одного із колишніх віцепрем'єр-міністрів України та інших видатних осіб.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

За інформацією ЗВО у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості під час розробки ОНП у 2019 році було виявлено наступні недоліки: серед контактних годин переважають лекційні; необхідність додати до обов'язкових компонент дисциплін, що відповідають за використання академічної мови у професійній діяльності та дослідженнях та набуття універсальних навичок застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності. Дані недоліки були усунені шляхом перегляду змісту та структури ОНП - збільшення кількості практичних занять, внесені деякі зміни до переліку освітніх компонент та програмних результатів навчання тощо.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП проводиться вперше, акредитації за іншими ОНП для здобувачів вищої освіти третього рівня також ще не проводились в ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В університеті щорічно створюється група моніторингу якості освіти, що функціонує відповідно до «Положення про групу моніторингу якості освітнього процесу ХНУБА», ознайомитися з яким можна в розділі «Документи університету» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenty/polozhennya-pro-grupu-monitoringu-yakosti-osviti-2020-02-05.pdf). Окремий структурний підрозділ, що опікується питаннями забезпечення внутрішньої системи якості освіти в ЗВО на стадії формування, але цю роботу охоплює і курує в даний час навчально-методичний відділ ХНУБА на чолі з Чорним Ю.А.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюються Положенням про освітні програми ХНУБА, Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) у ХХУБА та Положенням про гарантії освітньої програми в ХНУБА, які розміщені на офіційному сайті ЗВО. Створена робоча група з розробки, моніторингу та періодичного перегляду програми, яка є відповідальною за впровадження та виконання постійного моніторингу і перегляду ОНП «Будівництво та цивільна інженерія».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Пропонується розглянути можливість впровадження систематичного розгляду удосконалення ОНП із залученням всіх зацікавлених сторін, включаючи головних стейкхолдерів – здобувачів 3-го рівня вищої освіти. Також пропонується розглянути можливість проведення додаткових періодичних опитувань щодо вдосконалення ОНП серед стейкхолдерів, очні зустрічі, обговорення, семінари та інші форми взаємодії здобувачів із особами, відповідальними за розвиток, оновлення та управління в рамках ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Пропонується розглянути можливість проведення додаткових заходів щодо вдосконалення ОНП – періодичних опитувань серед стейкхолдерів, очні зустрічі, обговорення, семінари та інші форми взаємодії здобувачів із особами, відповідальними за розвиток, оновлення та управління в межах ОНП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Внутрішніми документами ХНУБА, які регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу є: Статут Харківського національного університету будівництва та архітектури (наказ МОН від 21.12.2016р. №1588) (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/statut-2017.pdf), Положення про організацію освітнього процесу в ХНУБА (10 квітня 2015р. СВО-157) (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennia-pro-oor-10.04.2015.pdf), Концепція освітньої діяльності ХНУБА (Протокол Вченої ради №3 від 27.11.2015) (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/konceptiya-osvitnoyi-diyalnosti-xnuba.pdf) та Правила внутрішнього трудового розпорядку ХНУБА (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/pravyła_vnutrishniogo_rozporiadku.pdf), де відображено чіткі та зрозумілі правила, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, що підтверджено відповідними документами та зустрічами. Документи, які регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, а також інша інформація щодо організації освітнього процесу знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ХНУБА в розділі «Загальні документи» (https://kstuca.kharkov.ua/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti.html). Відомостей про порушення процедур регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу під час реалізації освітньої програми не виявлено.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

Для оприлюднення проектів освітніх програм або змін до них з метою отримання зауважень та пропозиції стейкхолдерів діє сторінка офіційного веб-сайту: <https://kstuca.kharkov.ua/novini-viddil-u-aspiranturi/publicne-obgovorenija-proiektu-osvitno-naukovoi-programi-budivnictvo-ta-civilna-inzhenerija.html>. На зв'язку зі стейкхолдерами завжди гарант ОНП. Результати опитування здобувачів знаходяться у відкритому доступі на сайті <https://kstuca.kharkov.ua/novini-viddil-u-aspiranturi/rezultati-opituvannja-aspirantiv-shhodo-jakosti-osvitno-naukovogo-procesu-2019-2020-n-r.html>

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

З редакціями ОНП і НП 2016-2020 років можна ознайомитися на сторінці Університету у мережі <https://kstuca.kharkov.ua/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/budivnictvo-ta-civilna-inzhenerija>. Для інформування зацікавлених сторін щодо всіх освітніх компонентів, що містить освітня програма, на сайті Університету (<https://kstuca.kharkov.ua/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/planuvannja-osvitnogo-procesu-ta-naukovoi-roboti>) також викладені

силабуси	дисциплін	обов'язкових	компонент	-
https://docs.google.com/spreadsheets/d/19epHuENAxPuDiYzPCU6Py6Aw1E7zhcKT2T4HTJLDrZk/edit#gid=1594045223				
і	вибіркових	компонент	-	https://docs.google.com/spreadsheets/d/1hyxtlTj9hyKL3-aV4yajLXEVLAtiYDTzPqgANgSlZBo/edit#gid=1594045223

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Інформація, що відображає поточний освітній процес в Університеті, у повному обсязі відображена на сайті ЗВО, здобувачі мають вільний доступ до неї. ЗВО керується у своїй діяльності Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність»; розпорядчими нормативно-правовими документами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, інших міністерств та відомств. Всі вони покладені в основу внутрішніх регламентуючих документів ЗВО. Офіційний сайт працює злагоджено, інформація представлена коректно і у повному обсязі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Для широкого забезпечення принципів прозорості та доступності у висвітленні освітнього процесу експертна група рекомендує звернути увагу на повномасштабний процес формування в університеті служби забезпечення внутрішнього моніторингу якості освіти. Опитування всіх сторін, що зацікавлені в підготовці здобувачів третього рівня освіти, повинно бути висвітлено на офіційному сайті Університету і доступ до можливостей опитування з питань якості освітнього процесу потрібно організувати на принципах вільного доступу і відкритості. Враховуючи те, що Університет має ліцензію на підготовку: іноземців та осіб без громадянства до вступу до закладів вищої освіти; іноземних громадян за акредитованими напрямами (спеціальностями) інформацію на сайті ЗВО потрібно викласти іноземною (англійською) мовою, а саме дані про ОНП, її мету, основні програмні результати навчання і дані про наукових керівників за ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Прозорість та публічність ХНУБА забезпечується за рахунок оприлюднення усієї необхідної інформації на офіційному веб-сайті. Недоліки за Критерієм 9 є несуттєвими і цілком можуть бути виправлені в процесі подальшої роботи, а робота сайту, що забезпечує реалізацію цих принципів, покращеною і удосконаленою.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Ретельний аналіз змісту ОНП, індивідуальних планів здобувачів, зустрічі з фокус-групами дозволив встановити наступне. Навчальні дисципліни, що включені до навчальних планів здобувачів узгоджуються з тематикою їх досліджень. Як правило вибіркові навчальні дисципліни циклу професійної підготовки здобувачі вибирають в залежності від тематики їх наукових досліджень (дисертаційної роботи). До навчальних планів здобувачів також включені навчальні дисципліни, що забезпечують методологічні та викладацькі компетентності. Змістовні модулі, які забезпечують повноцінну підготовку до дослідницької діяльності, передбачають набуття компетентностей у розробці інновацій в галузі будівництва з таких напрямків: виробництво із застосуванням будівельних матеріалів; металеві та залізобетонні конструкції; геотехніка; інженерні системи будівель; організація та управління у будівництві. Набуття компетентностей із блоку універсальних навичок науковця стосовно вміння організувати і проводити заняття забезпечуються залученням здобувачів до педагогічної діяльності, шляхом їх роботи в якості викладачів ЗВО за сумісництвом. Володіння компетентностями стосовно використання письмової англійської мови підтверджено публікацією результатів наукових досліджень здобувачів в зарубіжних науково-метричних виданнях.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Наукові керівники здобувачів є активними дослідниками. Про це свідчить численні наукові публікації в тому числі в виданнях, що індексуються в наукометричних базах SCOPUS та Web of Science, діючі наукові школи, виконання державних та госп-договірних робіт. В університеті є загальнодоступна база наукових публікацій його працівників. Це дозволяє майбутньому аспіранту ознайомитися з публікаціями потенційних керівників їх наукових робіт та вибрати такого керівника, який би максимально відповідав бажаній тематиці наукового дослідження майбутнього аспіранта. Вчена рада університету розглядає та надає дозвіл на наукове керівництво здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії з врахування дотичності наукових досліджень тематиці здобувача. Як приклад дотичності наукових досліджень здобувача Дитюка О. Є. до подальшого вирішення проблеми з вибору раціональних параметрів комбінованих пальових та плитних фундаментів будівель, яка розглянута в докторській дисертації, його наукового керівника Самородова О. В.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Під час спілкування з фокус-групами (здобувачі, викладачі, адміністрація) встановлено, що всі здобувачі за даною ОНП мають безкоштовний доступ до лабораторій університету з метою проведення власних наукових досліджень. Адміністрація університету відкрита для вирішення прохань здобувачів в рамках покращення умов проведення їх наукових досліджень. Апробація результатів наукових досліджень здобувачів здійснюється їх участю в науково-практичних конференціях в ХНУБА та інших ЗВО (<https://kstuca.kharkov.ua/nauka/konferencii-ta-seminari>), публікації тез доповідей на безоплатній основі та статей у ваховому виданні ХНУБА «Науковий вісник будівництва» (<https://vestnik-construction.com.ua/uk/>). Покращенню матеріальної бази сприяє виконання науково-дослідних робіт з державним та госп-договірним фінансуванням. В університеті регулярно проводяться наукові конференції з залученням здобувачів за даною ОНП. Зі слів здобувачів (фокус-група) результати їх наукової роботи заслуховуються двічі на рік (одне проміжне, інше - підсумкове за рік). В університеті є безкоштовний інтернет, наукові публікації працівників університету (статті та монографії) розташовані в репозиторії університету з вільним доступом з зовнішньої мережі. Здобувачі мають можливість безкоштовного доступу до наукометричної бази Web of Science.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

В ХНУБА співробітництво із зарубіжними партнерами реалізується за напрямками НДР з використанням різних організаційних форм: від студентської та професорсько-викладацької академічної мобільності, участі в міжнародних конференціях, семінарах до участі у здійсненні спільних наукових і дослідницьких проєктів, обмін науковим досвідом і розробка стартапів на рівні різних міжнародних наукових та освітніх організацій. Високий рівень міжнародної репутації підтверджується наявністю сталих наукових та освітніх зв'язків з провідними університетами і науково-практичними організаціями Австрії, Болгарії, Великої Британії, КНР, Греції, Ізраїлю, Німеччини, Франції та ін. Реалізується понад 38 угод, що підкріплюється наданими для ознайомлення ЄГ двосторонніми Договорами про співробітництво, а також в бесідах з фокус-групами. Якісна підготовка аспірантів забезпечується можливістю публікації результатів наукових досліджень у міжнародних фахових журналах, виступів на конференціях. Аспіранти вводяться у міжнародну академічну спільноту шляхом обміном досвідом, через очну участь у міжнародних конференціях, семінарах та в рамках програм академічного обміну. На сайті Відділу міжнародних зв'язків та європейської інтеграції ХНУБА (<https://kstuca.kharkov.ua/univer/mizhnarodna-dijalnist>) розміщується та систематично оновлюється інформація про можливості навчання, стажування й обміну студентами й аспірантами за кордоном у рамках міжнародних грантових проєктів за програмами ЕАСЕА Темпус та Еразмус Мундус, програм Erasmus+ (за напрямком КА1 в співробітництві з Університетом Західної Аттики (м.Афіни, Греція) та Трансільванським університетом (м.Брашов, Румунія)), Жан Моне, Фонду Фулбрайта (США), Horizon 2020, Cuiture Bridges, Вишеград+ та інш. стипендіальних програм.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники здобувачів ХНУБА є керівниками та відповідальними виконавцями науково-дослідних робіт (державне замовлення, госпрозрахункових), що виконуються за планом у ЗВО, а здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії є виконавцями даної тематики. Наразі реалізуються теми «Розробка матеріалів та технологій для захисту від корозії підземних інженерних комунікацій» (державний реєстраційний номер 0118U003494), «Організаційно-технологічне забезпечення сталого функціонування підземних інженерних комунікацій водопровідно-каналізаційного господарства» (реєстраційний номер 0117U007267). Наукові керівники аспірантів ведуть активну дослідницьку діяльність. Результати їх роботи регулярно публікуються як одноосібно, так і в співавторстві. Реалізовано і знаходиться в процесі реалізації декілька десятків госпдоговірних тем за замовленням суб'єктів господарювання Харкова і України загальною вартістю більше 2,5 млн.грн.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Нормативними документами, які регулюють питання дотримання академічної доброчесності є «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНУБА» (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/02/moralno-etichnij-kodeks-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-harkivskogo-nacionalnogo-universitetu-budivnictva-ta-arhitekturi.pdf>) та «Положення про академічну доброчесність у ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normativni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennia_pro_akademichnu_dobrochesnist_khnuba_udp_23.01.2018.pdf). Наукові публікації, роботи статті аспірантів і їх керівників проходять перевірку на наявність академічного плагіату. В ЗВО створена система контролю за доброчесністю, що запобігає випадкам плагіату, порушенням принципів доброчесності і унормовується рядом внутрішніх нормативних документів ЗВО: розділ «Попередження академічного плагіату» (<https://kstuca.kharkov.ua/viddil-aspiranturi-ta-doktoranturi/normativno-pravova-baza>), «Положення про випускні кваліфікаційні роботи здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти у

ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/polozhennia_pro_vkr_2017_kor2018.pdf), п.14 «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУБА» (<https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2020/01/poryadok-pidgotovki-doktoriv-filosofiyi-ta-doktoriv-nauk-u-hnuba.pdf>), «Порядку присудження ступеня доктора філософії у ХНУБА» (https://kstuca.kharkov.ua/wp-content/uploads/2019/normatyvni_documenty_universytetu/191-zagalni-dokumenti/Prysudzhennya_PhD_compressed.pdf). У ЗВО здійснюється перевірка академічних текстів, наукових робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність запозичень. Створено і постійно оновлюється репозитарій повних текстів кваліфікаційних робіт. В ХНУБА передбачено дієві процедури для попередження недотримання норм академічної доброчесності: регулярне проведення опитування здобувачів; здійснюється обов'язкове інформування/пропагування про необхідність дотримання принципів та норм академічної доброчесності, професійної етики шляхом їхнього ознайомлення з нормами вищезазначених нормативних документів. До лютого 2020 р. роботи перевірялись програмними комплексами, які є у відкритому доступі, що підтверджується бесідами у фокус-групах. З грудня 2020 р. Університетом підписаний офіційний договір про співпрацю з ТОВ «Антиплагіат». Здобувачів на всіх етапах виконання науково-дослідницьких робіт, контролю та попередження фактів академічного плагіату в обов'язковому порядку ознайомлюють із Положеннями, які регламентують процедури академічної доброчесності, що було з'ясовано у діалозі з відповідними фокус-групами. Здобувачі зазначили, що вони можуть анонімно скористатися «Скринькою довіри».

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Здобувачі вищої освіти за ОНП у повній мірі забезпечені можливістю формувати індивідуальну освітню траєкторію, максимально орієнтовану на їхні наукові інтереси; ЗВО має розвинену матеріально-технічну базу; наявність повіреної лабораторної техніки; доступ до інформаційних ресурсів для пошуку наукової інформації через репозитарії НТ бібліотеки, доступ до інформаційних ресурсів баз даних Scopus та Web of Science; висококваліфікований кадровий склад викладачів, які мають значні наукові здобутки, професійний досвід; збалансованість ОНП за загальними і спеціальними компетентностями, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження. ОНП передбачає ґрунтовну підготовку до викладацької діяльності (теоретичну та практичну); представленість результатів наукових досліджень викладачів у міжнародному науковому середовищі, участь закордонних конференціях, публікації результатів досліджень у виданнях Scopus та Web of Science тощо. Фахово-орієнтовані дисципліни викладаються у спеціалізованих лабораторіях, здобувачі мають вільний доступ до інфраструктури університету. Усі лабораторії ХНУБА задіяні в профільній підготовці аспірантів мають повірене обладнання, що забезпечується відповідними Договорами, а самі лабораторії свідоцтва про атестацію, або свідоцтва про відповідність. Це гарантує можливість отримання надійних експериментальних даних в наукових дослідженнях аспірантів, позитивно характеризує практичні можливості реалізації положень ОНП у ХНУБА. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Створене наукове середовище для аспірантів, де комунікація з провідними вченими, фахівцями сприяє їх науковому зростанню, виконанню положень ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Експертна група рекомендує ввести у наукову практику здобувачів можливість проведення досліджень на базі інших закордонних навчальних закладів для активізації рівня академічної мобільності за ОНП. Запровадити практику запрошення представників компаній (на договірній основі) задля проведення лекцій, тренінгів для академічного персоналу і здобувачів, що мають найсучасніше обладнання, розробляють новітні технології, програмне забезпечення, що дозволить покращити методику досліджень, аналіз отриманих даних і т.д. поряд з існуючою практикою викладання на ОНП представників бізнесу, що працюють в системі вищої освіти. ЕГ вбачає нагальну потребу в розширенні лабораторної бази для проведення сучасних наукових досліджень на сучасному дослідницькому обладнанні і з використання сучасних програмних комплексів, а також в розширенні можливостей презентації аспірантами своїх наукових досліджень на провідних підприємствах галузі, в НД організаціях і установах для залучення широкого загалу професіоналів-практиків і науковців до обговорення результатів досліджень здобувачів третього рівня вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП задовольняє наукові інтереси стейкхолдерів по ОНП. Напрямки наукової діяльності керівників відповідають темам досліджень аспірантів. Здобувачі третього рівня освіти безпосередньо залучені до формування, перегляду і оновлення ОНП. Керівники аспірантів регулярно беруть участь у виконанні бюджетних і госпдоговірних НДР. ЗВО створює можливості для інтернаціоналізації вищої освіти і академічної мобільності аспірантів завдяки співпраці із зарубіжними ЗВО. ЗВО забезпечує регулярну апробацію наукових досліджень аспірантів через проведення конференцій, семінарів, виданні статей в збірниках наукових праць, зокрема, «Науковому віснику будівництва». Запроваджено обов'язкове щорічне звітування аспірантами за результатами навчального року та здійснюються проміжні звітування з залученням науковців і практиків, що викладають у ЗВО. Здобувачі мають безкоштовний доступ до лабораторій, обладнання, бібліотеки, комп'ютерних класів тощо. Особлива увага у ЗВО приділена питанням академічної доброчесності: проводиться перевірка наукових робіт на плагіат, розроблено «Положення про академічну доброчесність у ХНУБА» та ряд інших нормативних документів, що дають дієві важелі впливу на неможливість використання плагіату в роботах здобувачів вищої освіти в ХНУБА. Питання академічної доброчесності з повним розумінням висвітлюються здобувачами, що демонструє достатній рівень їх компетентності з цього питання. Загалом встановлена відповідність ОНП критерію 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла

Додаток	<i>Звіт ХНУБА_n_10_4.pdf</i>	LhxlqR+ks2vMzaBkFy584nrJPK3dF8J3/vHh6jzDER с=
Додаток	<i>Звіт ХНУБА_n_10_6.pdf</i>	Jb7RTxC99W2QfFHw8BvlEhW/zjrtvf5m9GpXvS9M TyO=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Косячевська Світлана Миколаївна

Члени експертної групи

Ратушняк Георгій Сергійович

Бондаренко Віктор Володимирович